

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ Π.Κ.Ρ. Αριθμός Φύλλου 10 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1998 - Ετος 1ο - Σίνα & Δαφνομήλη - Αθήνα - Τ.Κ.: 10680 - ΤΗΛ. 3608858 & 3644715

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Tου ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΘ. ΓΚΡΑΪΚΟΥ Καθηγητή Θεολόγου
οία εκθαμβωτικά διαμάντια πλάμπουν στο περιδέραιο του
Χριστιανισμού. Τρεις ήπιοι φωτίζουν με το πνευματικό
τους φως την οικουμένη. Τρεις πυρσοί που ακτινοβολούν
το φως της σοφίας τους, φάροι που διαδίουν τα πνευματικά
σκοτάδια και θα καθοδηγούν παντοτινά το πλοίο της ανθρώ-
ποτητας στα ασφαλές πλιμάνι.

Βασίλειος, ο ένθεος νους· Γρηγόριος, η θεία φωνή· Ιωάν-
νης, ο μελίρρυτος ποταμός.

Μεγαλόπρεποι αετοί, πέταζαν στα υπέρτατα ύψη του πνευ-
ματικού στερεώματος και έγιναν θείοι μυσταγογοί ενός και-
νούργιου κόσμου, διερμηνείς της ουράνιας Σοφίας και μύστες
της ακένωτης πηγής της θείας μεγαλειότητος.

Αστέρες πρώτου μεγέθους, παραμένουν ακίντοι πάντοτε
στο ζενίθ του στερεώματος του πνευματικού πολιτισμού της
ανθρώποτητος. Η ακτινοβολία τους φτάνει στα βάθη της αν-
θρώπινης ψυχής, η θερμότητά τους διαδίνει τους πάγους, θερ-
μάνει το πνεύμα, φλογίζει την καρδιά.

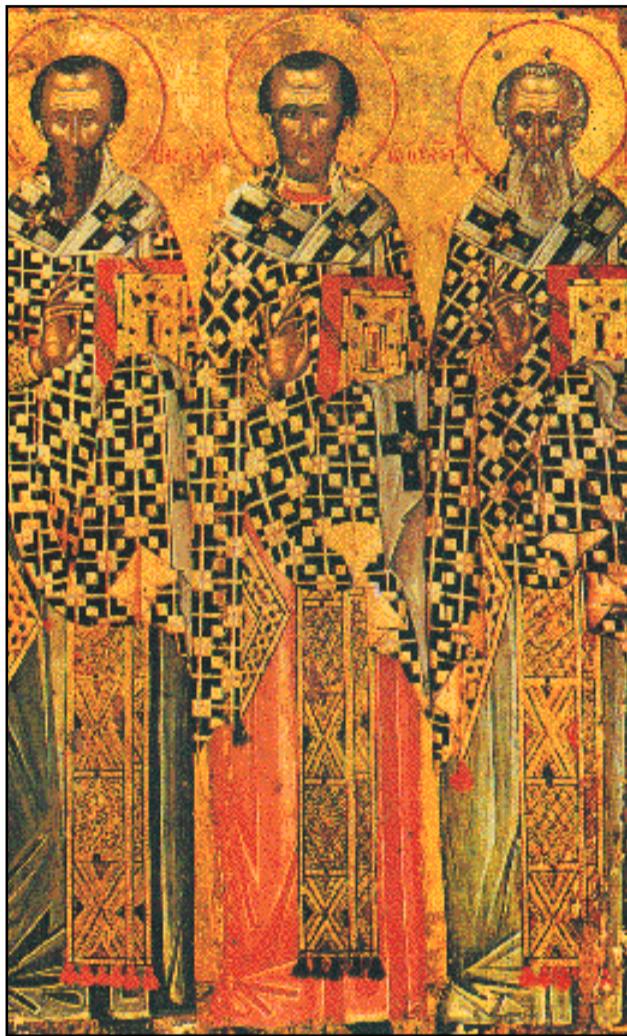
Φωτισμένοι εκείνοι απ' το άυπο φως του «Ηλίου της δικαιο-
σύνης» σελαγίζουν στον ουρανό της αφθαρσίας και ίηταρύ-
νουν την οικουμένη ολόκληρη.

Ιδιαίτερα στρέφεται προς Αυτούς ο επιληπνικός πλαός και ακό-
μη πιο πολύ ο κόσμος των γραμμάτων και ο μαθητιώσα νεο-
λαία της Πατρίδας μας. «Πάντες οι των πλόγων Αυτών ερασταί»,
από το μικρό μαθητή του Δημοτικού Σχολείου μέχρι τις υψη-
λότερες κορυφές των γραμμάτων και των επιστημών, όποι
στρέφομαστε προς Εκείνους, όπως το πηλιοτρόπιο στρέφεται
προς τον ήπιο, για να πλέψουμε φως, φλογα, δύναμη πνευματι-
κή.

Η τριάδα των Ιεραρχών, η οποία σε αδελφική σύμπνοια συ-
νεορτάζει, συμβολίζει την πίστη την ενότητα, την αγάπη τη
δύναμη, την αγιότητος την ομορφιά, την φιλίας τον ακατάλι-
το δεσμό.

Στη μορφή τους βλέπουμε τους καθούς ποιμένες, που θυ-
σιάστηκαν για το ποίμνιό τους, τους προμάχους της αθλίειας,
που καταέσχισαν της κακοδιξίας τους ιστούς, τους προστά-
τες των αδικουμένων, τους ορμητικούς χειμάρρους, που με
τη μαγική δύναμη της ευγηνίας τους φωτίζουν την ανθρώ-
ποτητα, τους ερμηνευτές όλων των ανθρώπινων προβλημά-
των, που τιμήθηκαν σαν προστάτες των Γραμμάτων της Παι-
δείας.

Ακαταπόνητοι διδάσκαλοι και ποιησυγραφότατοι συγγρα-

φείς, αποτελούν τη ροδόχρωμη ανταύγεια του αρχαίου κό-
σμου που δύει, και την ολιοπόρφυρη και μεγαλόπρεπη ανατο-
λή του νέου κόσμου, όπου ελληνική σοφία και χριστιανικό
πνεύμα ενώνονται αρμονικά και συνθέτουν τον νέο ελληνο-
χριστιανικό πολιτισμό.

Οι τρεις Ιεράρχες, οι μύστες του πνεύματος, πρώτοι στη θε-
ωρία και στην πράξη, πρώτοι στη γνώση και στην αρετή.

Ο τέταρτος αιώνας εστέρεψε, όταν στις πνευματικές πηγές
του κόπλησαν ζηπότυπα τα χείρι τους, σαν διψασμένα ελά-
φια, οι τρεις αυτές πνευματικές προσωπικότητες. Η ελληνική
σοφία διείσδυσε βαθεία στο πνέυμα τους· εκεί όμως υπέστη
επεξεργασία, μεταμόρφωση και μεταβολή παρόμοια με εκεί-
νη που υφίσταται το νέκταρ των ανθέων στην κυψέλη των με-
τισσών.

Είχαν πνευματικά χαρίσματα εξαιρετικά, είχαν όμως και α-
δάμαστη θέληση και αόκνο ενδιαφέρον για μελέτες και άσβε-
στη δύση για μάθησην. Και οι τρεις μελέτησαν με σύστημα και
επιμονή, έκαναν κτήμα τους την αποθηκή σοφίας, αναδείχθη-
καν μελίρρυτοι ποταμοί της σοφίας και κατάρδευσαν την κτί-
ση ολόκληρη.

Με στοργικό ενδιαφέρον αφοσιώθηκαν στη μελέτη του αν-
θρώπου, τον οποίον έβλεπαν πάντοτε σαν «εικόνα του Θεού». Εμβάθυναν στα υπίκια, πνευματικά και πνευματικά προβλήματα του
και έδωσαν πλύσεις πρωτότυπες και μοναδικές. Προ πάντων υ-
πήρχαν ασύγκριτοι ανατόμοι της ανθρώπινης ψυχής και χρη-
σιμοποιώντας με σοφία τα μέσα που τους παρείχε το θείο
Εργαστήριο, εργάστηκαν με απαράμιλη ζήλο για θεραπεία,
εξύψωσαν και σωτηρία αυτής.

Για χάρη του ανθρώπου, της κορωνίδας της δημιουργίας,
στρέφονται και προς το μέγα διδασκαλείο της οικουμένης, το
πάγκαλο δημιουργήμα του πάνσοφου Δημιουργού, τον αρμο-
νικότατο κόσμο, την εύηλαπη φύση.

Μέσα στα συγγράμματά τους: «οι ιητακές ακτίνες πλάμπουν
καθαρές, αναβλύζουν τα νάματα των πηγών διαυγή, τα άνθη
σκορπούν την άφθονη χάρη τους, οι εαρινοί πειράνες και οι
κίποι προβάλλουν γεμάτοι από άνθη και φυτά "παρά τα διε-
ξόδους των υδάτων"· εκεί και ο γηικός ήχος της φωνής του
αποδονιού ή του θροϊσμάτος του ζεφύρου, ο οποίος θωπεύει
απαλά τα ανθοπέταλα και μέσα από τους κλώνους του πεύ-
κου μιμεύται το σφύριγμα του κύκνου· εκεί και της θαλάσσης
το αφροστόλιστο κύμα και του πελάγους ο κυανούς πέπλος,
όπου με χάρη κατοπτρίζονται τους μεγάλους αυτών πνευματικών αγωνι-
στών κατοπτρίζονται της ψυχής των τα κάλπην». Διότι οι τρεις
Ιεράρχες δεν ήσαν μόνο πρώτοι στη σοφία και στην επιστήμη,
συνέχεια στη σελ. 7

ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Του ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ
Επίτιμου Επόπτη Δημοτικής Εκπαίδευσης

«...Νέοι της γης,
του Γένους, μπορεί και του σύμπαντος ίσως,
οι σπιαίες, που σήμερα λείπουνε
πάνω απ' της γης, υπάρχουνε μέσα σας...»
(ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ)

Οδοδείκτης της ελληνικής ζωής είναι η νέα γενιά, με το θεϊ-
κό σπινθήρα και την αθάνατη μοίρα, με το υπερκόσμιο κάλλος
και την υπερούσια δύναμη, με κυματισμένα τα λάβαρα της καρ-
διάς και υψωμένα τα φτερά της ψυχής της, με τη θείλατη αγνό-
τητη και τις ευγενικές επιδιώξεις της. Το έαρ της ελληνικής καρδιάς,
με την ανένδοτη ορμή για την ελευθερία μας εαρινής πάντα
πάντα Φυλής, με τον όρθρο της δημουργικότητας και τα φτερά
της φαντασίας. Τα ελληνικά νιάτα, κελιδώνια της πίστεως, του
ενθουσιασμού και της αισιοδοξίας, προμηνύουν την άνοιξη
μας καλύτερης ελληνικής ζωής κι ενός ευτυχέστερου ελληνι-
κού μέλλοντος απενίζοντας υπερίφανα τον 21ο αιώνα. Είναι η
μεγαλύτερη και η ειρότερη υπόθεση, απ' την οποία αρκίζει και
στην οποία τελειώνει κάθες εθνική αναδημουργία.

*
Σ' αυτά τα νιάτα και, ιδιαίτερα, στα νιάτα της Ρούμελης, α-
πευθυνόμαστε σήμερα, μ' όλη την αγάπη μας. Μέσα σε δύσκο-
λους και ταραγμένους καιρούς, με τη λαμπάδα της ζωής και τη
σκυτάλη του πνεύματος, με την αγρυπνία και την ευφορία της
ψυχής, πλάθουν την μοίρα τους και δινούν μια ευχάριστη και δυ-
ναμική παρουσία για το μέλλον του τόπου μας. Ζωντανεύουν την
αυριανή Ρούμελη και τη μελλοντική Ελλάδα, γεμάτη καμόγελα
αγάπης και αστραποβολίματα ομορφίας, με τον περίφανο κι ε-
λεύθερο Λαό μας, που ξέρει και μπορεί να βαδίζει πάντα τη με-
γάλη λεωφόρο των πεπρωμένων του. Βρέχουν τον πλό τους με
τη απόσταγμα των ευγενικών αγώνων τους και ορθώνουν το ρου-
μελιώτικο άγαλμα, με τη δημιουργική αγάπη τους, επάνω σ' ένα
ισχυρό και ακατάλυτο βάθρο. Ενσαρκώνουν τα υψηλά ανθρώπι-
να ιδανικά, που πλαστουργούν τις νέες μορφές της ζωής και εγ-
γράφουν ασφαλή υποθήκη για ένα καλύτερο ρουμελιώτικο μέλλον. Φλογίζονται απ' την απαρασάλευτη πίστη προς τις αιώνιες
εθνικές και πνευματικές αρετές του Λαού μας, απ' τον οποίο

προέρχονται και στην υπηρεσία του οποίου προσφέρονται ν' α-
γωνισθούν.

*
Ολοι μας στεκόμαστε κοντά στους νέους και τις νέες, παιδιά
των πονεμένων και πρωϊκών Ρουμελιώτων, θερμοί συμπαρα-
στάτες και στοργικοί κειτραγούς, για να γίνουν οι αληθινοί οικο-
δόμοι της ζωής και οι δημιουργοί της αυριανής ευτυχισμένης
Πατρίδας. Ζωντανή παράδοση της Ρούμελης είναι η Παιδεία
της, κληρονομία του Κρυφού Σχολείου και των περίφημων Σχο-
λών του Γένους, που εφώπισαν τη σκλαφία κι εγέννησαν την ε-
λευθερία. Τα χρόνια μας ξυπνούν, μέσα στις φλογερές καρδιές
τους νέους αντιλαλούς. Γερμάτοι ζωή, πίστη κι αυτοπεποίθηση,
θέτουν σκοπό τους: την αγάπη για μια ρουμελιώτικη αναγέννη-
ση. Η φλόγα της ρουμελιώτικης ψυχής ποτέ δε σβίνει. Επάνω
από αντάρες, ερείπια και καλάσιμα, πάντα αστραποβολεί.
Κρύβει μέσα της όλη την αληθίεια και όλη τη σωφροσύνη του μο-
ναχικού φάρου, που υψώνει τη γεμάτη φλόγα μορφή του, επάνω
απ' τις τρικυμισμένες κατίτες των κυμάτων.

*
Η

ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΕΣ

■ Η Ομοσπονδία Συλλόγων Φθιώτιδας συνεχίζει τις προσπάθειές της για ίδρυση Πανεπιστημίου Ρούμελης

Η Ομοσπονδία Συλλόγων Φθιώτιδας συνεχίζει τις προσπάθειές της για την ίδρυση του Πανεπιστημίου Ρούμελης συναντήνει το Σάββατο στις 6 το απόγευμα στην αίθουσα του Εμποροβιομηκανικού Επιμελητηρίου Φθιώτιδας-Ευρυτανίας με εκπροσώπους Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων καθώς και μαθητές Σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συλλόγων Φθιώτιδας κ. Γ. Σμοκοβίτης σημείωσε πως το αίτημα για την ίδρυση Πανεπιστημίου στη Ρούμελη είναι πολύ παλιό και συγκεκριμένα από τότε άρχισαν να λειτουργούν τα Περιφερειακά Πανεπιστήμια. Εμείς εδώ στη Φθιώτιδα θεωρούμε αδικία για τα παιδιά μας την μη υπάρξη λειτουργίας Πανεπιστημίου στην Στερεά Ελλάδα.

Εμείς ως γονείς και κηδεμόνες έχουμε δικαίωμα παρέμβασης για να σταματήσουμε αυτή τη ζημιά που γίνεται στη Ρούμελη εδώ και 15 χρόνια.

Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η αδικία, πρέπει να αρθεί το εμπάργκο για την Ρούμελη στην ίδρυση Ανωτέρου και Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

Οι γονείς φέρονται αποφασισμένοι να προκωρήσουν σε κλείσιμο της Εθνικής Οδού σε περίπτωση που η κυβέρνηση συνεχίσει να αδρανεί και να μην ικανοποιεί το αίτημα της Φθιώτιδας για ίδρυση Πανεπιστημίου.

■ 130 εκατομ. δρχ. για ανάπλαση-διαμόρφωση της βόρειας παραδοσιακής περιμετρικής του Αιτωλικού

Εργα προϋπολογισμού 130 εκατομμυρίων δρχ. για την ανάπλαση και διαμόρφωση της βόρειας παραδοσιακής και περιμετρικής πλευράς του Αιτωλικού, περιλαμβάνει το Πρωτόκολλο Συνεργασίας που υπεγράφη μεταξύ του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Εργών και του Δήμου Αιτωλικού.

Το πρόγραμμα των έργων που θα γίνουν κατά την τριετία 97-99 αφορά στη διαμόρφωση πλατειών, πεζοδρόμων, κάρων πρασίνου, παιδικών καρών, κ.λπ. Πρόκειται για εξειδικευμένες παρεμβάσεις με σότο την βελτίωση της ποιότητας ζωής και την αισθητική αναβάθμιση της περιοχής.

Ηδη εκπονούνται οι απαραίτητες μελέτες για την υλοποίηση των συγκεκριμένων έργων.

■ Τρεις ελληνικές εταιρίες στους κολοσσούς Ευρώπης

Τρεις ελληνικές εταιρίες περιλαμβάνονται στον καταλόγο των 500 πρώτων εταιριών της Ευρώπης με βάση την κεφαλαιοποίησή τους που δημοσιεύει κάθε χρόνο η βρετανική εφημερίδα Financial Times.

Συγκεκριμένα, ο ΟΤΕ καταλαμβάνει την 108η θέση στη σχετική κατάταξη, η Alpha Τράπεζα Πίστεως την 361η και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος την 454η. Σημειώνεται ότι σε παγκόσμιο επίπεδο ο ΟΤΕ είναι η μοναδική εταιρία που εκπροσωπεί την Ελλάδα στη λίστα με τις 500 καλύτερες εταιρίες καταλαμβάνοντας την 359η θέση στην σχετική κατάταξη.

Τις πρώτες θέσεις στην παγκόσμια κατάταξη καταλαμβάνουν οι εταιρίες General Electric των Ηνωμένων Πολιτειών, ο αγγλο-ολλανδικός όμιλος πετρελαίου Royal Dutch/Shell και η Microsoft Corp (ΗΠΑ).

■ Κίνδυνος να μην ολοκληρωθούν έργα από το δεύτερο Πακέτο Ντελόρ

Ο ρυθμός απορρόφησης των κοινοτικών κονδυλίων του δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Πακέτο Ντελόρ 2) από την Ελλάδα ήταν στα τέλη του 1997 ύστερα από μία ολόκληρη τετραετία στο επίπεδο του 42%.

Αυτό εποιημαίνει η αρμόδια επίτροπος, Βουλφ Ματίες, απαντώντας σε σχετική ερώτηση των ευρωβουλευτών.

Στην απάντησή της ο Γερμανίδα επίτροπος παραδέχεται ότι υπάρχει κίνδυνος να μην ολοκληρωθούν ορισμένα από τα έργα του ΚΠΣ στην Ελλάδα, αλλά υπογραμμίζει ότι η Επίτροπη επιμένει στην επίτευξη ορισμένων έργων, όπως είναι η Εγνατία Οδός, το φυσικό αέριο και το κτηματολόγιο.

Συγκεκριμένα, η κ. Ματίες παραθέτει στην απάντησή της τα ακόλουθα στοιχεία:

Ιον. Στο τέλος του 1997, το ποσοστό απορρόφησης των κρηταριστήσεων του ΚΠΣ που αφορά στην περίοδο 1994-1999 ήταν 42% (πρόκειται για το καμπύλοτερο ποσοστό σε σύγκριση με τις άλλες κάρως του Ταμείου Συνοχής-Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία).

Ζον. Η Επίτροπη θεωρεί ότι πρέπει να αναληφθεί κάθε προσπάθεια από ελληνικής πλευράς, ώστε να επιτευχθούν οι κυριότεροι στόχοι του παρόντος ΚΠΣ και ειδικότερα να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι στόχοι των μεγάλων σκεδίων, όπως η Εγνατία Οδός, το φυσικό αέριο και το κτηματολόγιο.

Ζον. Ορισμένες προτάσεις που έχει υποβάλλει η κυβέρ-

νηση αφορούν πράγματα σε σκέδια, τα οποία ενδέχεται να μην ολοκληρωθούν κατά τη διάρκεια του παρόντος ΚΠΣ.

Ωστόσο, η Επίτροπη επιμένει ώστε να καταβληθούν όλες οι προσπάθειες, προκειμένου να προχωρήσουν κατά το μέγιστο τα σκέδια αυτά μέχρι το τέλος της χρονικής περιόδου του ΚΠΣ.

■ Κατάθεση προτάσεων για το Πακέτο Σαντέρ

Ερωτηματολόγια στις περιφέρειες και τα υπουργεία τον Φεβρουάριο

Τις απόψεις τους για τις προτεραιότητες που πρέπει να έχει το αναπτυξιακό πρόγραμμα 2000-2006 στους τομείς της αρμοδιότητάς τους θα κληθούν να δώσουν εντός των προσεχών ημερών τα στελέχη των υπουργείων και περιφερειών, τα οποία ασχολούνται με την εφαρμογή του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Σήμερα συνεδριάζει η διüπουργική ομάδα σκεδιασμού του αναπτυξιακού πρόγραμματος 2000-2006, με αντικείμενο ακριβώς τη διαμόρφωση των ερωτηματολογίων που θα αποσταλούν στις περιφέρειες και τα υπουργεία στις αρχές Φεβρουαρίου. Οπως λέει ο γενικός γραμματέας του ΥΠΕΘΟ Κ. Ηλ. Πλασκοβίτης, θα κληθούν βασικώς τεχνοκράτες - σε συνεργασία με τους πολιτικούς τους προϊσταμένους - να απαντήσουν σε ειδικά για τους τομείς τους ερωτηματολόγια, σκετικώς με τις βασικές ανάγκες που πρέπει να αντιμετωπισθούν από τους πόρους του "πακέτου Σαντέρ". Θα αναφερθούν, επίσης, στην εμπειρία τους από την εφαρμογή του Β' ΚΠΣ, τα αποτέλεσματά του και τις δυνατότητες ουσιαστικής αξιοποίησής τους στο μέλλον.

Οι απαντήσεις πρέπει να δοθούν ως τα μέσα Μαρτίου. Θα ακολουθήσει σειρά συσκέψεων της διüπουργικής ομάδας με εκπροσώπους των φορέων, ώστε να διαμορφωθεί στη συνέχεια το πρώτο συνοπτικό κείμενο του αναπτυξιακού πρόγραμματος. Αυτό θα είναι ουσιαστικώς ένα προσκέδιο του ελληνικού Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ), που θα υποβληθεί στα μέσα Απριλίου προς συζήτηση και έγκριση σε ένα ανώτερο κυβερνητικό όργανο, ίσως υπουργικό συμβούλιο.

Εκτός από τις γραπτές απαντήσεις των φορέων στα ερωτηματολόγια και τις τοποθετήσεις τους στις ευνεκενία συσκέψεις, η ομάδα εργασίας θα διαμορφώσει το συνοπτικό προσκέδιο του ΣΠΑ και με βάση:

• Μελέτες επιστημονικών φορέων, που έγιναν κατόπιν αιτήματος της και της έχουν ήδη υποβληθεί. Οι μελέτες αφορούν τη γεωργία, το περιβάλλον, την ενέργεια, την έρευνα και τεχνολογία και τους ανθρώπους πόρους.

• Τις πρώτες εκθέσεις αξιολόγησης που έχουν υποβάλλει οι σύμβουλοι, κυρίως για τα περιφερειακά πρόγραμματα.

Πάντως, πρέπει να σημειωθεί, ότι το συγκεκριμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα, που θα κρηταριστήσει από τη επονομασθέν "πακέτο Σαντέρ", θα είναι ως ένα βαθμό προκαθορισμένο από τις ανάγκες συνέχισης των έργων του "Β' πακέτου Ντελόρ", τα οποία δεν θα ολοκληρωθούν ως το 2000. Σύμφωνα με κάποιους πρώτους, πολύ πρόκειται να αποτελέσει την προστασία των έργων του Β' ΚΠΣ θα ξεπερνούν οπωσδήποτε το 1 τρισ. δρχ. Ας σημειωθεί ότι τα έργα τα οποία δεν θα ολοκληρωθούν στον χρονικό ορίζοντα του Β' ΚΠΣ είναι μεταξύ άλλων η Εγνατία, αλλά και ο ΠΑΘΕ, το φυσικό αέριο, το Ρίο-Αντίρριο, τα έργα του ΟΣΕ και το μετρό Θεσσαλονίκης (ή όποια άλλη συγκοινωνιακή λύση επιλεγεί για την πόλη).

■ 70 εκατομμύρια από το ΥΠΕΧΩΔΕ για το Βιολογικό Καθαρισμό Αταλάντης

Με 70 εκατομμύρια κρηταριστήσηθηκε από την Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, ο Δήμος Αταλάντης για το έργο "Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων".

Συγκεκριμένα όπως ανημένως στην προσκέψεις της Επικοινωνίας ανάμεσα σε φορείς του Δ.Τ. μέσα από την πρόσβαση σε τηλεματικές υπηρεσίες δικτύου κορμού της Δημόσιας Διοίκησης και η ενοποιημένη ε

Ετος 1998: Χοληστερίνη. Πόσο χαμηλά;

ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ Π.Κ.Ρ.
„ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥΤΟΥΖΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

για την αρχή...

- **Και για κύριο πιάτο;**
- Το χοιρινό σας φρικασέ μου αρέσει με το αβγούλεμονο... Να πάρεις η ευχή, έχω βάλει μερικά κιλά, τον τελευταίο καιρό, έφτασα πάλι τα 107, πρέπει να ρίξω και την χοληστερίνη...
- Ναι, απλά τα ήπια δεν φεύγουν με τις αδυναμίες στο τραπέζι, παρεμβαίνει ο Ονώριος. Είσαι χειρουργημένος, πέρσι έβαλες τέσσερα μπαϊπάς και εσύ δεν έχεις αφήσει ταβέρνα για ταβέρνα. Σε έχεις φοβηθεί η αγέλη των χοίρων των Γαδαρινών... Ενώ στο τελευταίο διεθνές συνέδριο του ΕΛΙΚΑΡ, που έγινε στο «Hilton», την περασμένη εβδομάδα, οι γιατροί επισημαίνουν τους κινδύνους.
- **Εσείς να κάνετε τη δουλειά σας. Πάλι για την πλάκα θα μας πείς;**
- Μα το θέμα είναι εκεί. Εάν δεν έχεις στένωμα στις αρτηρίες, που σημαίνει ότι δεν υπάρχει η πλάκα η αθηροματική, τότε ζεις καλά. Ξυπνάς το πρωί και φρέσκος - κουνιστός, ξεκινάς τη μέρα με τον ήλιο και χαιρετάς γνωστούς και άγνωστους, επειδή νομίζεις ότι και οι τελευταίοι σε γνωρίζουν... Άν, όμως, στα

- Γαρίδες, τυράκι, λίγα λουκάνικα, από δύο μικρά για τον καθένα, βάθε και μερικά κεφτεδάκια, έτσι ορεκτικά

μπαϊπάς τα περσινά, στα φλεβικά αυτά μοσχεύματα, εμφανισθεί και πάλι στένωση, τότε κρίμα στο τραπέζι της καθημερινής βραδιάς με το ηπιαρό και το καλό του...

- **Και πόσο πρέπει να πέσει η χοληστερίνη; Είμαι στα 240, δεν είναι και τόσο άσκημα...**

- Είσαι χειρουργημένος και ακόμη φυσαρείς... Η χοληστερίνη μετά την εγχείρηση μπαϊπάς πρέπει να είναι πολύ χαμηλή, στα 140 με 150! Θέλεις δίαιτα, άσκηση καθημερινή, θέλεις φάρμακο η χοληστερίνη...

- **Έχεις στοιχεία;**

- Είπαμε για το συνέδριο των ειδικών από όποιο τον κόσμο. Πήρανε, πλοιόν, χίλιους τριακόσιους πενήντα έναν (1351) άνδρες και γυναίκες, ηλικίας 21 μέχρι 74 χρόνων και τους παρακολούθησαν μέχρι 11 χρόνια. Όλοι τους είχαν βάλει τουλάχιστον δύο μπαϊπάς, φλεβικά μοσχεύματα και στην αρχή είχαν υψηλή την κακή χοληστερίνη, μέχρι 210, μέσος όρος 160. Εκαναν θεραπεία σε όλους με φάρμακο τη ποβαστατίνη.

- **Και τι βρήκαν;**

- Σε αυτούς που πήραν μεγάλη δόση του φαρμάκου, μαζί με δίαιτα και άσκηση, έπεσε η κακή χοληστερίνη (LDL) στο 100 και παρακάτω, ενώ στους άλλους, με τη μικρότερη δόση και ημίμετρα, η LDL έμεινε στο 140.

- **Οι βλάβες στα στεφανιαία; Τιέγιναν τα μπαϊπάς;**

- Μετά τη θεραπεία η νέα στεφανιογραφία έδειξε πολύ λιγότερες βλάβες στα φλεβικά μοσχεύματα εκείνων της εντατικής θεραπείας (ποσοστό 27%) έναντι των δεύτερων (37%), που έκαναν μεν θεραπεία με μικρότερη, όμως, δόση του φαρμά-

κου και έτρωγαν και κάτι¹.

- Αν κατάλαβα, πέει ο παχουλός, το 70% και πλέον των χειρουργημένων πάνε καλά και δεν φοβούνται στένωση στις φλέβες που έφερναν από το πόδι στην καρδιά, για να κάνουν τη δουλειά του μπαϊπάς, της παράκαμψης...

- Ακριβώς. Ενώ ο πιο ποθιοί πάνε και για δεύτερη επέμβαση, επειδή στενεύουν αυτές οι φλέβες και εμφανίζονται πάρι συμπτώματα, εάν, βέβαια, είναι απρόσεχτοι, δεν παίρνουν φάρμακα και ζουν με ηπιαρά και υψηλή χοληστερίνη.

- Το συκώτι; Εχω ακούσει ότι αυτά τα φάρμακα, οι στατίνες, μπορεί να έχουν συνέπεια ππατική...

- Οχι. Με τις οδηγίες του γιατρού και την παρακολούθηση, με εξετάσεις αίματος, της χοληστερίνης και των ππατικών ενζύμων, δεν υπάρχει πρόβλημα. Χρόνια τώρα παρακολουθώ πολλούς χειρουργημένους που παίρνουν στατίνη και δεν είδα ούτε μια ππατική επιπλοκή. Είναι βασικό να παίρνουν συνεχώς το φάρμακο για την αποφυγή της αθηροματικής πλάκας.

- Δηλαδή, φαΐ με... μέλινα ζωμό και κάπι. Κοινώς, σπαρτιάτικα.

- Ξεχνάς ότι έχουμε και Σαρακοστιανά. Τα λιαχανικά, το ψάρι και τα όσπρια, με λίγο το λαδάκι που παχαίνει, μετρημένο το ψωμάκι. Προετοιμασία με νηστεία, για να προσέλθεις εόρτιος ανήμερα των Χριστουγέννων και στη γαλοπούλα...

1. L. Campeau και συνεργάτες: Optimizing cholesterol lowering therapy: contribution of the post artely graft trial. European Heart Journal, 18, 1683 - 1685 - 1997.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

✓ Να μιλάς μόνο σε δύο περιπτώσεις: Ή όταν πρόκειται να πεις πράγματα που καλά γνωρίζεις, ή όταν η ανάγκη το απαιτεί.

(Ισοκράτης)

✓ Να νομίζεις ότι πιστοί φίλοι είναι όχι εκείνοι που σε επινοούν για ότι λέγεις ή πράττεις, αλλά εκείνοι που σε επιτιμούν για όσα σφάλλεις.

(Ισοκράτης)

✓ Οι ρίζες της παιδείας είναι πικρές, αλλά ο καρπός γλυκύς.

(Ισοκράτης)

✓ Το να νικά κανείς του εαυτό του (δηλ. τις αδυναμίες του) είναι πρώτη και η πιο καλή απ' όλες τις νίκες.

(Πλάτων)

✓ Δεν πρέπει ν' αποκτήσεις μόνο τα αγαθά, αλλά και να τα χρησιμοποιείς, γιατί καμμιά ωφέλεια δεν προκύπτει μόνο από την απόκτησή τους.

(Πλάτων)

✓ Ο Πλούτος υπάρχει για να εξυπηρετεί το σώμα και το σώμα για να υπηρετεί την ψυχή.

(Πλάτων)

✓ Οι νόμοι είναι η ψυχή της πολιτείας.

(Πλάτων)

✓ Η υπερβολική ελευθερία μετατρέπεται σε υπερβολική δουλειά και για το άτομο και για την πολιτεία.

(Πλάτων)

✓ Η συστολή είναι στόλισμα της νεότητος και σφάλμα των γηρατειών.

(Πλάτων)

✓ Η φύση μας έδωσε μια γλώσσα και δύο αυτιά, ώστε να ακούμε διπλάσια από όσα λέμε.

(Ζήνων)

✓ Σταγόνες νερού κοιλαίνουν τις πέτρες.

(Πλούταρχος)

✓ Στην τελειότητα του ανθρώπου τρία πράγματα πρέπει να βοηθήσουν: η φαεση, η μάθηση και η άσκηση.

(Πλούταρχος)

✓ Η μόρφωση χρειάζεται πολύ κόπο, μακρύ χρόνο και πολλά έξοδα.

(Λουκιανός)

✓ Καλλίτερα να σε ελέγχουν, παρά να σε κολακεύουν.

(Αισχίνης)

✓ Τίποτα δεν υπάρχει πιο άδικη από τη φήμη.

(Αισχίνης)

✓ Κυβερνάν εστί προβλέπειν.

(Αλκιβιάδης)

✓ Εάν ο καθένας γνώριζε τι λέγει ο ένας για τον άλλο, δεν θα υπήρχαν ούτε τέσσαρες φίλοι στον κόσμο.

(Πασκάλ Μπλαίζ)

Αίας Λοκρός

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΕΥ. Π. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ - ΔΡ. ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΑΣ -
ΤΑΜ'ΙΑΣ ΤΟΥ Δ.Σ ΤΟΥ Π.Κ.Ρ

α. Γεωργικά Φάρμακα

Τα τελευταία χρόνια έχουν κάμει την εμφάνισή τους και στην αγορά της χώρας μας τα "βιολογικά προϊόντα" ή "προϊόντα της βιολογικής γεωργίας", που οποιαίνει πώς είναι προϊόντα που αναπτύχθηκαν χωρίς να χρησιμοποιήθουν συνθετικές χημικές ουσίες όπως είναι τα ζιζανιοκτόνα, μυκητοκτόνα, εντομοκτόνα, κημικά λιπάσματα κ.λπ., η χρησιμοποίηση των οποίων είναι δυνατόν να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή να αφίνει υποδειγματικά στα γεωργικά προϊόντα.

Αναφορικά με τα γεωργικά φάρμακα στα οποία αναφέρεται και το ανά κείρας σχόλιο, είναι αναμφισβήτητο ότι στα προϊόντα τα καθηλιεργείων στις οποίες δεν έγινε χρησιμοποίηση γεωργικών φαρμάκων, δεν υπάρχουν και οποιαδήποτε υποδειγματικά φαρμάκων. Ομως είναι εξ ίσου αναμφισβήτητο ότι η μη χρησιμοποίηση γεωργικών φαρμάκων θα έχει επιπτώσεις στην παραγωγή είτε αυτό είναι κόστος παραγωγής είτε ποιότητα και ποσότη

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Κ. ΒΛΑΧΟΥ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ
τ. ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ
ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ ΣΠ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός, μετά την επιστροφήν του από την Ιταλίαν, κατέβασεν επιφανή θέσιν εις την κοινωνίαν της Ζακύνθου πλόγω της μορφώσεως, της καταγωγής και της περιουσίας του, διακριθείς ενωρίς και δια τα ποιήματά του, τα οποία, κατά την συνήθειαν της εποχής, έγραφεν εις την ιταλική γλώσσαν. Αποφασιστικός όμως σταθμός δια την ανέπιξην του ποιητικού του έργου εις την νεοελληνικήν ήτο η μετάβασης εις την Ζάκυνθον του Μεσοπολιγύτου πολιτικού και ιστορικού της Ελληνικής Επαναστάσεως Σπυρίδωνος Τρικούπη.

Ο Σολωμός έδειξεν εις τον Τρικούπην ποιήματά του εις την ιταλικήν και εζήτησε την γνώμην του. Ο λόγιος Τρικούπης διέγνωσε το ποιητικό τάλαντον του νεαρού ποιητού και του είπε: «Κόντε μου, τα ποιήματά σας είναι αξιόλογα, αλλά εις τον ιταλικόν Παρνασσόν (δηλ. το ποιητικόν στερέωμα) τας πρώτας θέσεις κατέβλαψον άλλοι. Η Ελλάς όμως δεν απέκτησεν ακόμη τον Δάντην της».

Τοιουτοτρόπως παρεκίνησε τον Σολωμόν να αφήσει την ιταλικήν και να αφσιωθή εις την σύνθεσιν ποιημάτων εις την ελληνικήν, παρέχων και την πρακτικήν του συνδρομήν δια των οδηγιών του προς μελέτην της νεοελληνικής, την οποίαν ανεπαρκώς εγνώριζε πλόγω της μεταβάσεως εις την Ιταλίαν δια σπουδάς εις μικράν ηλικίαν. Του εδώρησε μάλιστα και συλλογήν των εις ωραίαν δημοτικήν γλώσσαν λυρικών ποιημάτων του προεπαναστατικού ποιητού Αθανασίου Χριστοπούλου, του αποκληθέντος "Νέου Ανακρέοντος".

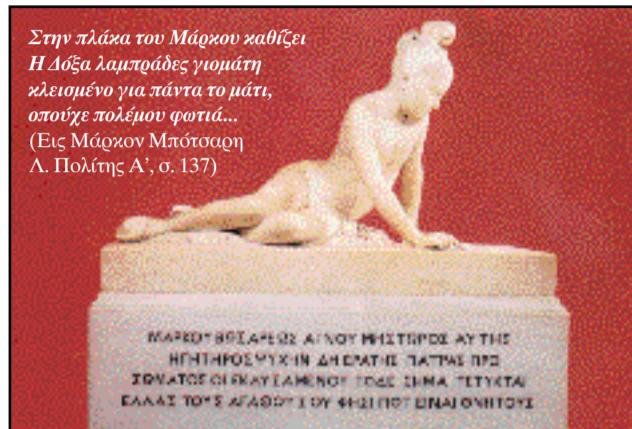
Και, ευτυχώς, δια τα Νεοελληνικά Γράμματα, ο Ζακύνθιος Σολωμός, ακολούθησε την συμβουλήν του Μεσοπολιγύτου Τρικούπη, εστράφη προς την ελληνικήν ποίησιν και κατέστη ο εθνικός μας ποιητής. Εντός οιλίγου μάλιστα συνέθεσε και το πρώτον στιχούργυμά του εις την ελληνικήν, την «Ξανθούλη», που εκυκλοφόρησε χειρόγραφον εις τους φίλους του. Και εκείνοι το προσήρμοσαν εις την μουσικήν ζακυνθινής καντάδας και το ετραγούδησαν κάτω από το παράθυρόν του. Και το ακούομεν μέχρι τώρα:

«την είδα την Ξανθούλη, την είδα χθες αργά,

που επήρε την βαρκούλα, να πάν στην ξεντειά...».

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ Μ. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ

Η επετειακή αναφορά εις τον εθνικόν μας ποιητήν Διονύσιον Σολωμόν δίδει αφορμήν εις αδράν παρουσίασιν της σχέσεώς του προς τον αετόν του Σουλίου Μάρκον Μπότσαρην. Και τούτο, διότι ο ήρωας αυτός

Η «Ελληνοπούλη», επιτύμβιο μαρμάρινο άγαλμα από τον τάφο του Μάρκου Μπότσαρη στο Μεσολόγγι. Έργο του Γάλλου γλύπτη David d'Angers.

της Εθνεγερσίας συνδέεται ιδιαιτέρως με την Ρούμελην. Η γνωστή μάχη παρά το Καρπενήσι, όπου ο Μπότσαρης έπεσε, και η ταφή του σκηνώματός του εις την ιεράν γην του Μεσοπολιγύτου αυτοδικαίως τον καθιστούν ιδικόν της ήρωα.

Αντιπαρερχόμεθα τα περιστατικά της μάχης του Κεφαλοβρύσου, όπου ο Μπότσαρης εφίρμοσε το τολμηρόν σχέδιον να επιτεθή με μικράν δύναμιν αιφνιδιαστικώς κατά πολυαριθμου εχθρού, στρατήγημα αντάξιον γενναίου και μεγαλοφυούς στρατηγού, αλλά επικίνδυνον, διότι επί κεφαλής της εφόδου θα ετίθετο ο ίδιος.

Ο Μπότσαρης εισελήσας, ως γνωστόν, νικιφόρως εις το τουρκικόν στρατόπεδον μέχρι και των σκηνών των πασάδων εις την προσπάθειάν του να εξουδετερώσει και την τελευταίαν εστίαν, επλήγη θανατίμως επί του μετώπου εις τον δεξιόν οφθαλμόν. Προστρέζαντες οι περί αυτόν τον υπεβάστασαν, αντιτηθέντες δε τον θανάσιμον τραυματισμόν του τον απεμάκρυναν από το πεδίον της μάχης. Μεταφερόμενος απέθανε καθ' οδόν προς το Μικρόν Χωρίον.

Η πένθιμος πομπή εστάθμευσεν επ' οιλίγον εις την Ιεράν Μονήν Προυσού. Εκεί προσεκύνησε την σωρόν του ήρωας ο νοσοπλεύμενος στρατηγός Γεώργιος Καραϊσκάκης, ο οποίος είπε το γνωστόν "Μακάρι, αδελφέ Μάρκο", από τέτοιο θάνατο να πάνενα και εγώ",

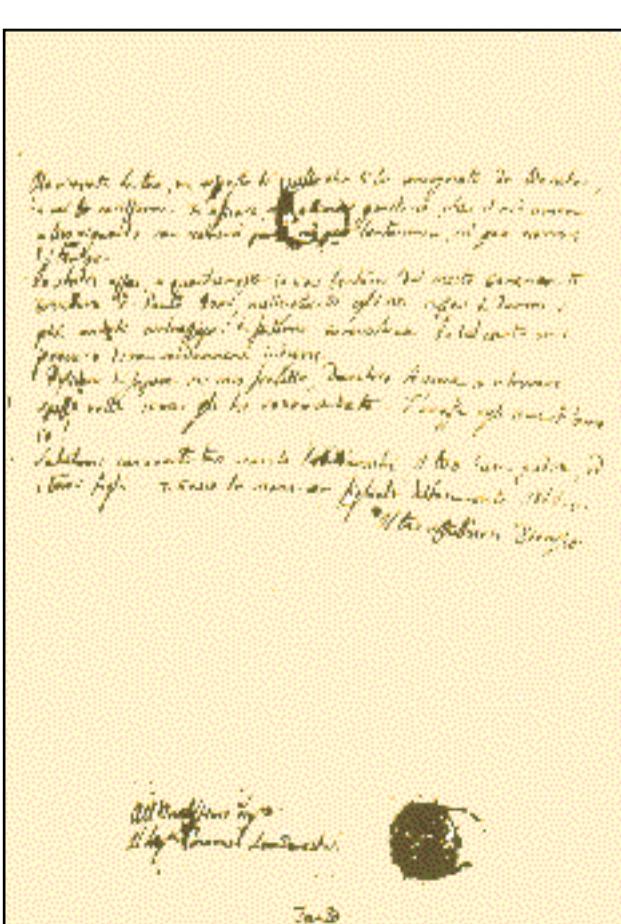
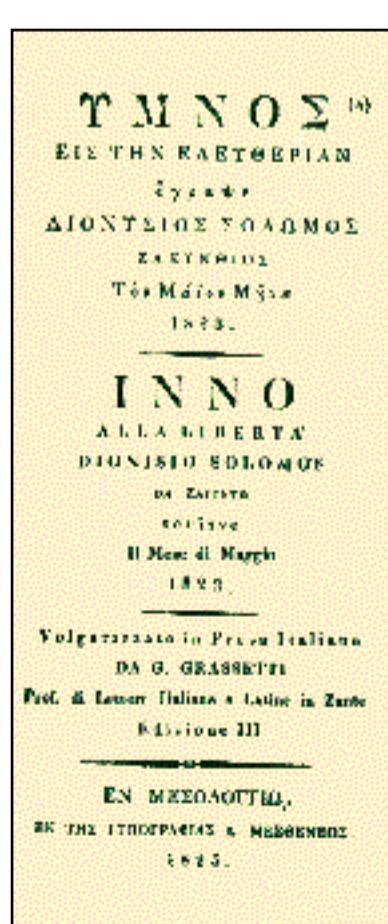
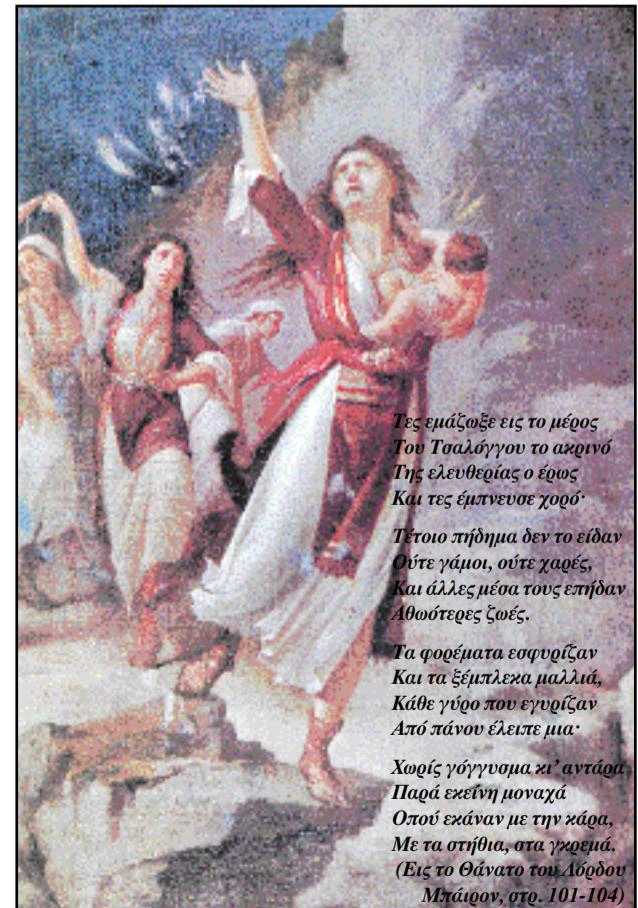
διότι εφοβείτο μήπως αποθάνει εκ της ασθενείας του και δεν αξιωθή της τιμής να πέσῃ εἰς την μάχην.

Η είδοσις του θανάτου του Μπότσαρη, διαδοθείσα εις το Μεσοπολύγγι, προεκάθισεν απροσμέτρητον οδύνην. Η κηδεία του ήρωας υπήρξε πάνδημος, η δε σύνθεσις της νεκρικής πομπής ανεκάλει σε πελίδας πρωϊκών επών. Προεπορεύοντο οι αιχμαλωτισθέντες Τούρκοι, πικολούθουν οι ίπποι των πασάδων με τα ποπιτεπή των επισάγματα και έπειτα εφέροντο αι αρπαγείσαι σημαίαί. Είπετο ο ιερός κηήρος και αικολούθως εφέρετο ο νεκρός σκεπασμένος με κυανήν χλαίναν. Εν συνεχείᾳ ήρχετο η αδελφή του ήρωας και οι άπλοι συγγενείς, ο έπαρχος του Μεσοπολιγύτου και άλλοι επίσημοι, γυναίκες κλαίουσαι και ο παός της Ιεράς Πόλεως.

Την όλην πομπήν κατέκηπεν υποζύγια, φορτωμένα με τα αποκομισθέντα από το στρατόπεδον του Μουσταί όπλα και ποιπά πάφυρα. Καθ' όλην δε την διάρκειαν της αικολούθιας, σημειώνει ο έπαρχος Μεταξάς, "τριάκοντα επτά βολαί κανονίου, ανά τέταρτον της ώρας ριπτόμεναι, ανήγγειλον την πηλικίαν του ήρωας". Εικών θριάμβου, του θριαμβευτού φερομένου εις τον τάφον, όπισθεν του Ιερού Ναού της Παναγίας παραπλεύρως δύο άπλων ενδόξων τάφων, του Κυριακού ήτη Μαυρομιχάλη και του φιέρεπληνος στρατηγού Νόρμαν.

Η μάχη του Κεφαλοβρύσου υπήρξε μοναδική εις την ιστορίαν του Αγώνος δια τον επιδειχθέντα πρωϊσμόν και το αποτοπιμηθέν σχέδιον. Το αποτέλεσμα αυτής δεν πρέπει να κρίνεται μόνον από την σοβαράν τριβήν του εχθρού και την μικράν ανακοπήν της προεπάσεως του. Το μέγεθος της σημασίας της είναι πρωτίστως ποθικόν. Το Κεφαλόβρυσον δύναται να σταθή παράπλευρον προς τας Θερμοπύλας, την Πύλην του Ρωμανού, την προπλαβούσαν Αθαμάναν. Και ο Μάρκος Μπότσαρης ακτινοβολεί αυτοδυνάμως, ουδόλως υποπειόμενος εις δόξαν του Λεωνίδου, του Κωνσταντίνου Παπαϊούδη, του Διάκου.

Πανεπλήνιος υπήρξεν η θλίψις, η οποία προεκάληθε από τον θάνατον του Σουλιώτου ήρωας. Το γεγονός εθεωρήθη ως εθνική απώλεια. Δημόσια έγγραφα και επιστολαί της εποχής αναφέρονται εις αυτό κατά τρόπον, ο οποίος δημόσιων πόσας επικίνδυνας παρέκειν η αρχηγία του εις την Δυτικήν Επλάδα. Ο πρωϊκός του θάνατος εκορύφωσε την εκτίμησιν εις θαυμασμόν. Η πλαϊκή μούσα με υπέροχα εις σύνθεσιν και σπαρακτικά εις περιεχόμενον μοιρολόγια, εξιστορούντα επεισόδια από την ζωήν του, εθρήνοντας την ήρωα, ο οποίος εξέπνευσεν εις τας αγκάλας της Νίκης, αλλά μακράν της προσφίλούς του οικογενείας.

Η πρώτη μετάφραση του Ύμνου.

Γράμμα του Δ. Σολωμού προς τη μητέρα του από την Ιταλία και μετάφραση.

ΟΙ ΈΓΧΡΩΜΕΣ ΑΝΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ.

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Αντάξιον όμως του πρωϊσμού του υμνητήν εύρεν ο Μπότσαρης και τον εθνικόν μας ποιητήν Διονύσιον Σοήλωμόν, ο οποίος με ιδιαίτερον ενδιαφέρον επανέρχεται εις το όνομά του, προσκαλεί δε και την θεάν Ελευθερίαν να ρηνωδήσῃ την θανήν του. Δύσκολος μάλιστα προκύπτει εξ υπαρχής η αιτιολόγησις της υπέρ του ήρωάς μας απροκαλύπτου ευνοίας του Σοήλωμού, ο οποίος και εις αυτόν τον Υμνον του όπου ευρύτατον δίδει νόημα εις τον αγώνα, εξαίρει τους πρωϊσμούς και τα επιτεύγματα των Ελλήνων εις την ξηράν και την θάλασσαν, όμως αποσιωπά τα προσωπικά των πρώων κατορθώματα και εξισώνει την αξίαν του αίματος όλων των αγωνιστών. Προφανώς το αδαμάντινον ήθος, η υποδειγματική φιλοπατρία και η απαράμιλλος αυτοθυσία, ίσως δε και η σωματική του ρώμη και ωραιότης προεκάλεσαν την υπέρ του ήρωάς μας ιδιαιτέραν αυτήν εύνοιαν.

Χαρακτηριστικώς σημειώνεται ότι και η πλέον ευ-εργετική της ηρωϊκής Ελληνιδός επί την ψυχήν του με-γάρου φιλέλληνος Λόρδου Βύρωνος επίδρασις συ-ντελείται εις το Μεσοπόλιγγι, εμπρός εις τον τάφον του Μπότσαρη. Εις μίαν ιεράν στιγμήν βαθείας περισυπ-ληγής και μελέτης του Αγγλού φιλέλληνος, εις μίαν γόνιμον ρέμβην του η κατ' εξοχήν τροφοδοτούσα τους ευγενείς στοχασμούς του μορφή είναι η μορφή του Μάρκου Μπότσαρη.

“Πες μου, ανδρεί, τι μελετούνε
οι γενναίοι σου στοχασμοί,
που πολλή ώρα αργοπορούνε
εις του Μάρκου την ταφή.”

εις τους μαρκούς την ταφή,
Προβάλλει δέ πλέον έντονος η συλλογή αυτή του
Βύρωνος με τον ερωτηματικόν τόνον της σοιδωμικής
στροφής, με τον οποίον είναι ωσάν να φωτίζονται τα
βάθη εκείνα, εις τα οποία έχει εισδύσει ο στοχασμός
του. Η ανήσυχος ψυχή του αποζητεί με φλόγα να φέ-
ρε το σώμα του εις το στρατόπεδον. Πόθος πρωϊσμού
τον κατέχει,

“βγαίνει μάγεμα απ’ τη στάχτη
των πρώων, και τον βαστά
και τη θέλησή του αδράχτει”.

Επάνω εις τον τάφον του Μπότσαρη ολοκληρώνεται η μυστική ένωσις του μεγάλου φιλέλληνος με την Ελλάδα.

Επηρεάζει την πολιτική στην Ελλάδα.

Εις το Αον, άπλωστε, Σχεδίασμα των "Επευθέρων Πολιτορκημένων" του Σοήλωμού, "ενώ ακούγεται το μαγευτικό τραγούδι της άνοιξης, όπου κινδυνεύει να ξυπνήσει εις τους πολιτορκουμένους την αγάπη της

ξενινήσιας ταύτισης πολιτικού μέρους την οποίαν της

Ζωής, ώστε να οδηγοστέψη η ανδρεία των", αντηκεί ο άκαρδος ήχος της σάπιψυγος του Αράπη να σφυρίζει "περνώντας στου Μάρκου το χώμα". Το Μεσοπόλιγγι, η πόλις που καθηγίασεν ο δαυλής του Καψάλη και αι ιεραί εκατόμβαι των κατοίκων της κατά την Εξοδον, χαρακτηρίζεται από τον Σοήλωμόν ως "χώμα του Μάρκου", ενδεικτικόν και τούτο των έναντι του ήρωας μας αισθημάτων του ποιητού.

Δεν εξεδήλωσεν όμως ο μεγάλος επτανήσιος βάρδος επ' ευκαιρία μόνον τον θαυμασμόν του προς τον Μπότσαρην. Αφιέρωσεν εις αυτόν και ιδιαιτέραν ωδήν, την οποίαν αυτοσχεδίασε, φαίνεται, ευθύς μετά τον θάνατόν του, αφήκε δ' εν συνεχείᾳ ημιτελή. Ιδού αδρά παρουσίασίς της. Μέγα μνημείον επιύργωσεν ο ποιητής εις τον μοναδικόν ήρωα, τον οποίον εξεχώρισεν από τους άλλους και ονομαστικώς ανέφερε. Μέσα όχι δια την έκτασιν, αλλά δια την σύλληψιν της παραβολής του Σουηιώτου ήρωος με τον υπερασπιστήν της Τροίας Εκτορα, καθώς ο Πρίαμος εταπεινώθη εις τον αδυσώπιτον Αχιλλέα, δια να παραβλάψῃ το σώμα του υιού του και να το αποδώσῃ εις τον πιαόν της Τροίας δια τον επιτάφιον θρήνον. Με τον Ομηρικόν αυτόν ήρωα και τον παρθαϊκόν θρήνον των Τρώων παραβάλλει ο Σολωμός την μορφήν του Μάρκου και το επιθαγάτιον των Ελλήνων πένθος.

Η αρχή που αρχίζει με την κλασσικού μεγαλείου εικόνα του φθόνου και της Δόξης, που παραστέκουν τον δρώντα άνδρα, τον μαχόμενον με την διαμορφουμένην φήμην. Ο θάνατός του όμως απομακρύνει τον φθόνον και η Δόξα αμετακίνητος ενθρονίζεται επί του τάφου του γενναίου. Ο Μπότσαρης υπήρξε μέγας δια τον ιερόν αγώνα και την πόλιν του Μεσοθίου, όπως ο Εκτωρ δια την Τροίαν. Τούτο απέδειξεν ο Θρήνος του παρού δια τον θάνατόν του.

**"Μία θλίψη, μιάν άκρα βοή
και θρήνος και κλάψα πολλή".**

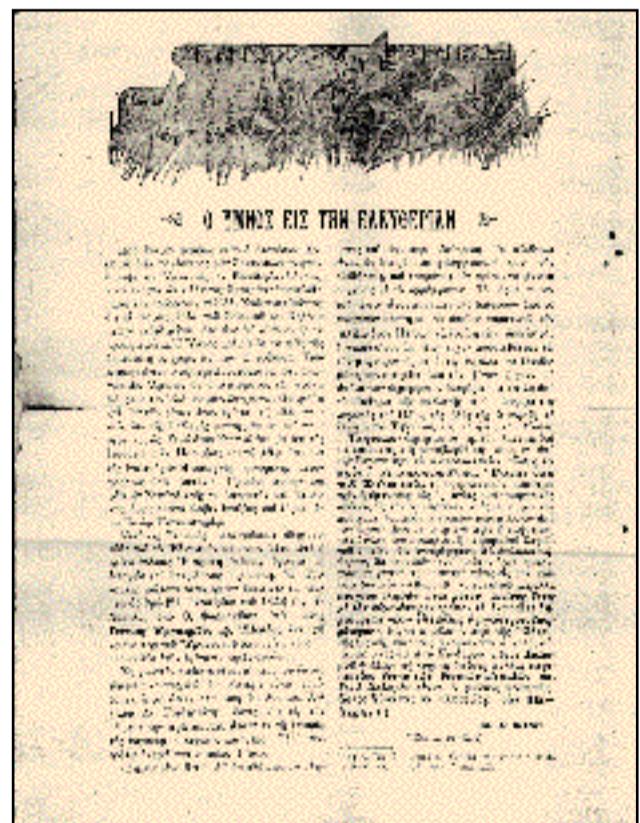
Ομοία ήχώ, κατά τον ποιητήν, θα ακουσθή και την τελευταίαν ημέραν του φθαρτού κόσμου, όταν τα πάντα θα γίνουν καινά και θα επακολουθήσουν οι αιωνία κρίσις. Ο Θάνατος υπήρξε διά τον Μάρκον η δικαιώσις.

Ευρισκόμεθα εδώ μακράν από την διδακτικήν ποίησιν και την δια προτροπών επαναγωγήν εις την ειρήνευσιν. Ο Σοῦλας εις την αδήν του δίδει κατ' ἀριθμὸν τρόπον το υψηλόν δίδαγμα. Η αποστολή του μεγάλου είναι να πέσῃ υπέρ του λαού του. Και ο χριστιανική δικαιώσις δεν αφορά πλέον εις τον ευσεβή, τον οσίως ζώντα, τον δίκαιον και χρηστόν, αλλά εις τον θυσιάζοντα, μοιζονότι αγαπώντα, την ζωήν του. Αυτός είναι, κατά τον ποιητήν, ο δεσμοκαθαρός.

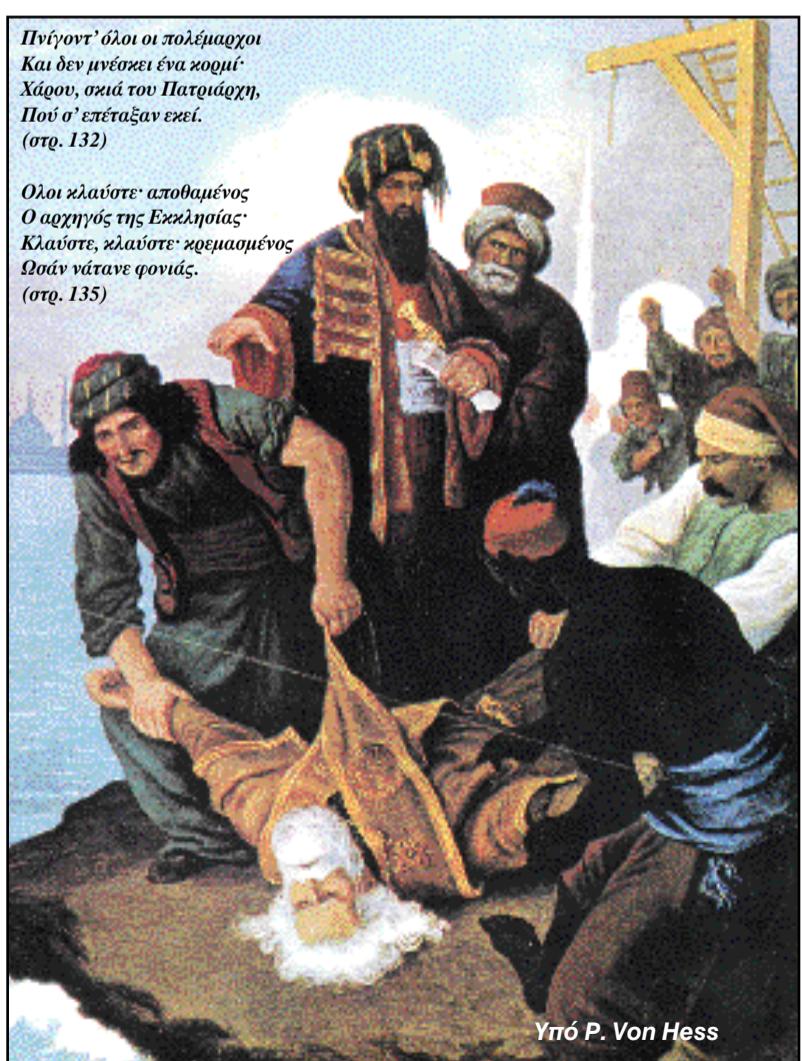
Στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερος και κλαίει
«έρω τουφέκι σκοτεινό τι σ' έχω γω στο χέρι;
Οπού σα μυνήσεις βαρύν και ο Αγαρινός το ξέρει». Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι,
Σγεδώνα πα' τη Πολλήτε Α' αριθμ. 215)

Σουλιώτης εις Κέρκυραν. Υπό Louis Dupré

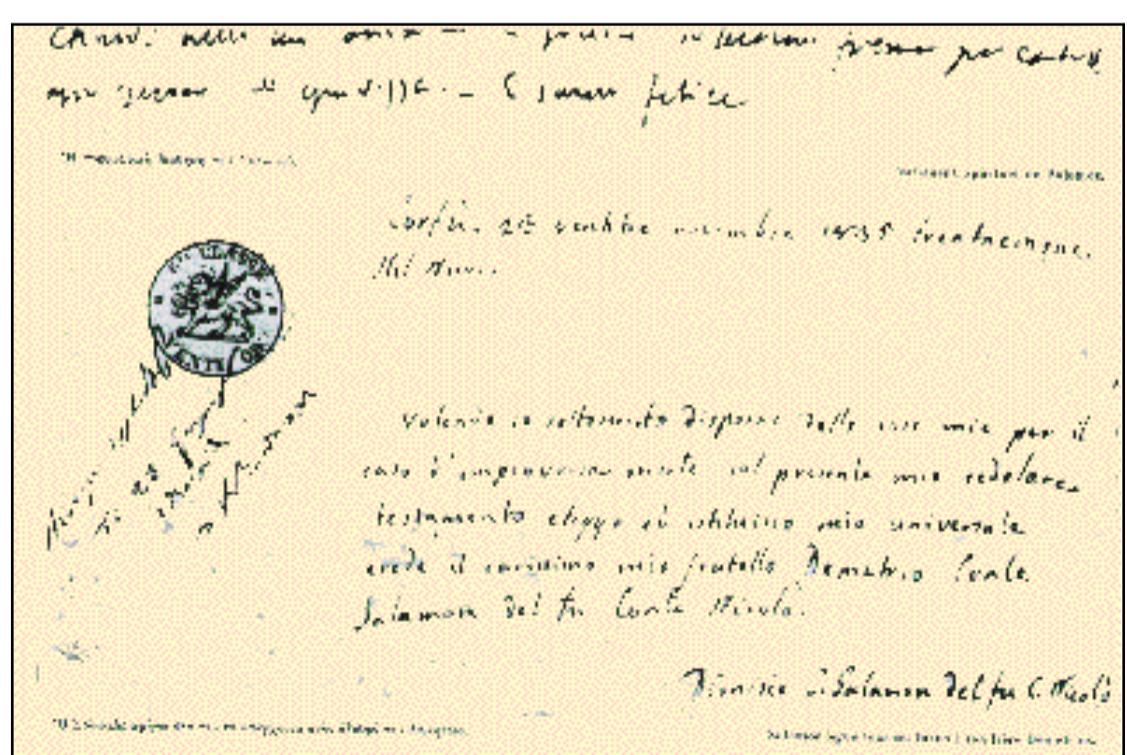

μετρία, μεγάλοφυτόν εστι τον. Η στη δέκα
είναι επί της περιπολίας για την περιβολή της πόλεως
δοχειόρος καὶ εγώ τούτης της πόλεως περιπολίας
τα πετρά την τα εστι τοποθετημένη στον πάγο,
τη γέλας της τριπλίσιας την αδελφάτη ποταμία.
(ultra) πλειστού τους λαπαγάτη πλειστού την λαγιάρα.
Το δεκάστη πάγοντα δια την αυτού διετίστη.
Αριστερή είναι η γεράτη πλειστού την κάτω πλειστού,
την πίσω τους γέρατας καὶ πλειστού την περιπολία.
Επί δει την περιπολία την αντανακλάση της γονδούς
πλειστού είναι την ουρανή πλειστού την τεττάλα,
δόξαντη πλειστού περιπολίας την τη γέλα της ποταμίας.

www.ijerph.org

Ο ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε'

Ο Σολωμός αφήνει όλα του τα υπάρχοντα στον αδελφό του Δημήτριο.

Συνεδριακό κέντρο (Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων).

Μερική άποψη του πρώτου ορόφου του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Σπερχειάδας «Α. Ακρίδας».

Μουσείο.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ «ΑΘ. ΑΚΡΙΔΑΣ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΟΣ

Ενα Μουσείο αντιπροσωπευτικό παράδειγμα για Μουσεία Τοπικής Ιστορίας της Ευθυμίας Παπασύρου - Καραδημητρίου

Το θέμα του Μουσείου: Οι οικήσεις του ανθρώπου στη Δυτική Φθιώτιδα κατά τους Νεολιθικούς χρόνους, η ιστορική παρουσία της κατά τους Αρχαίους χρόνους, η εικόνα της στη Βιζαντινή Εποχή και η συμμετοχή της στο ιστορικό γίγνεσθαι της Ελλάδας από το 15ο μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα, συνιστούν τον χρονικό ορίζοντα του Μουσείου Ιστορίας και Λαογραφίας «Αθανάσιο Ακρίδα», του Δήμου της Σπερχειάδας.

Το υλικό του Μουσείου:

Το μέχρι τώρα αποθησαυρισμένο υλικό του Μουσείου είναι:

- 1) Οστρακα και άλλα αρχαιολογικά ευρήματα από την περιοχή.
- 2) Αντικείμενα χρωτικά, οικιακά και επαγγελματικά σύνεργα, από τον καθημερινό βίο στη Δυτική Φθιώτιδα, εξαρτήματα και κοσμήματα από ενδυμασίες διαφόρων περιοχών της Ελλάδος. Προέρχονται από δωρεές ιδιωτών και ιδιαιτέρως του μεγάλου χρηματοδότη του Μουσείου, Αθανασίου Ακρίδα.

3) Φωτογραφικές και φωτοτυπικές αναπαραγωγές ζωγραφικών και χαρακτικών συνθέσεων με θέματα ελληνικού ιστορικού ενδιαφέροντος, προσωπογραφιών και φωτογραφιών που προέρχονται από τις συλλογές μεγάλων μουσείων της χώρας μας, εξεκόντως από το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο (Αθήνα, Μέγαρο Παλαιάς Βουλής, οδός Σταδίου). Το ανωτέρω αναπαραχθέν εικαστικό υλικό είναι δωρεά του Αθανασίου Δ. Ακρίδα.

Η έκθεση του Μουσείου προβλέπεται να εμπλουτισθεί με αντιπροσωπευτικά όπλα του 19ου και 20ου αιώνα, και άλλα κειμήλια και τεκμήρια ιστορικού και λαογραφικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με την περιοχή μας.

Το παραπάνω υλικό, μετά από κατάλληλη επιλογή και συντήρηση, θα εκτίθεται σε ειδικές προθήκες ή θα αναρτάται στις οικείες ιστορικές ενότητες.

Τα επαγγελματικά εργαστήρια, των οποίων ο εξοπλισμός θα κατατεθεί στο Μουσείο, θα αναπαρασταθούν σε ειδικά περιπτέρα που ανεγείρονται στον υπαίθριο χώρο γύρω από το κεντρικό κτίριο.

Εκτός από τη μεγάλη συνολική δωρεά του Αθ. Δ. Ακρίδα, στο Μουσείο έχει καταθέσει αντικείμενα, κειμήλια και αρχειακό υλικό ικανός αριθμός δωρητών, των οποίων τα ονόματα θα καταγράφονται με την περιγραφή του δωρηθέντος αντικειμένου στο ειδικό Βιβλίο Εισαγωγής, που απαραίτητα πρέπει να κρατείται από λειτουργό του Μουσείου.

Η διάταξη της εκθέσεως

Α. Ενδείξεις εγκατάστασης του ανθρώπου στη Δυτική Φθιώτιδα από τους Νεολιθικούς χρόνους μέχρι το τέλος της Ελληνικής Αρχαιότητας μέσα από ευρήματα, κάρτες, εικόνες, κείμενα (δη π.Χ. κιλ. μέχρι 40 μ.Χ. αι.).

- Εικόνα των Βιζαντινών Χρόνων (324 - 1453 μ.Χ.) στην περιοχή, μέσα από κάρτες και φωτογραφίες βιζαντινών αρχαιοτήτων.

Β. Προσέγγιση του κοινωνικού βίου στην Ελλάδα κατά τον 18ο και 19ο αιώνα, μέσα από εξαρτήματα τοπικών ενδυμασιών, ψηφιδωτές απεικονίσεις τους, κοσμήματα και αντικείμενα καθημερινής χρήσης και φωτογραφικά στιγμότυπα από τις δραστηριότητες των κτηνοτρόφων.

Γ. Ο κτηνοτροφικός βίος στην περιοχή της Δυτικής Φθιώτιδας, και τα προϊόντα της κτηνοτροφικής παραγωγής, κατά τον 19ο και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα, μέσα από σύνεργα, αντικείμενα καθημερινής χρήσης και φωτογραφικά στιγμότυπα από τις δραστηριότητες των κτηνοτρόφων.

Α' όροφος:

(Τα εκθέματα είναι αναρτημένα σε πανώ. Προβλέπεται η πλαισίωση με προθήκες για την έκθεση κειμηλίων που θα εμπλουτίσουν το Μουσείο συν τω χρόνω).

Δ. Η ιστορική πορεία της Ελλάδας από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453) μέχρι και την Ελληνική Επανάσταση του 1821.

- Το τέλος της Βασιλείου σας.

- Οι Δυνάμεις του Εθνους (Ελληνισμός Διασποράς, Κλεφταριματολοί, Κοινόπτερες, Φιλική Εταιρεία κ.λπ.) κατά την Τουρκοκρατία (15ος - 19ος αι.) μέσα από εικαστικές αναφορές και κείμενα.

- Η Ελληνική Επανάσταση και μάχες όπου έλαβαν μέρος Δυτικοφθιωτείς Αγωνιστές, μέσα από συνθέσεις που φιλοτεχνίθηκαν με τη σκέψη και την καθοδήγηση του Ρουμελιώτη στρατηγού Ιωάννη Μακρυγιάννη.

- Κατάλογοι Αγωνιστών από το Αγά και τα περίχωρα.

- Η συμμετοχή των Φιλελλήνων στην Ελληνική Επανάσταση.

Ε. Καπεταναίοι της Ελληνικής Επανάστασης υπό τους οποίους υπηρέτησαν Δυτικοφθιωτείς Αγωνιστές (προσωπογραφίες).

- Η Ναυμαχία του Ναυαρίνου (1827) που σήμανε και την αναγνώριση, από τις μεγάλες Ευρωπαϊκές Δυνάμεις, της Ελλάδας ως ανεξάρτητου κράτους (χαρακτικά της εποχής).

- Η Ελληνική Πολιτεία, το πρώτο ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος, με κυβερνήτη τον Ιωάννη Καποδίστρια και η δολοφονία του (χαρακτικά και ζωγραφικά έργα, έγγραφα).

Ζ. Βασιλεία Θεωνία (1833-1862)

- Σκηνές από την καθημερινή ζωή στη Δυτική Φθιώτιδα στη δεκαετία 1830-1840 σε υδατογραφίες του βαυαρού λοχαγού L. Kollnerger.

- Οι σπουδαιότεροι ιστορικοί σταθμοί κατά την οθωνική εποχή: Η Αθήνα Πρωτεύουσα, παρακώρωση Συντάγματος το 1844, προσπάθειες απελευθέρωσης των υπόδυνων ελληνικών λαών, Εξων Θεωνία (χαρακτικά, ζωγραφικά έργα και έγγραφα).

Η. Βασιλεία Γεωργίου Α' (1864-1913)

Μέσα από ζωγραφικά και χαρακτικά έργα, κάρτες και κείμενα, επισπάνιονται σπουδαίοι σταθμοί της νεότερης ελληνικής ιστορίας όπως: η παγίωση του κοινοβουλευτικού βίου, η προσάρτηση μεγάλων υπόδυνων μέχρι τώρα γεωργαρικών διαμερισμάτων - Ιόνια νησά, Θεσσαλία κ.λπ. - στο ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, ο αποκίνητος Ελληνοτουρκικός Πόλεμος του 1897, ο Μακεδονικός Αγώνας (1904-1908), η παρουσία του Ελευθερίου Βενιζέλου στην πολιτική ζωή της χώρας, οι δύο νικηφόροι Βαλκανικοί Πόλεμοι του 1912-1913.

Η συμμετοχή των ανδρών της περιοχής στους Αγώνες της πατρίδας, την εποχή αυτή παρουσιάζεται μέσα από υπομνηματισμούς και ονομαστικούς καταλόγους.

Θ. Α' Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918), Μικρασιατική Εκστρατεία (1919-1922), Μικρασιατική Καταστροφή (1922).

- Φωτογραφικά ντοκουμέντα και λαϊκές λιθογραφίες της εποχής, κάρτες και υπομνηματισμοί, σκιαγραφούν την πολυτάραχη και μεταπτωτική αυτή ιστορική περίοδο κατά την οποία το όνειρο της Μεγάλης Ελλάδος πραγματώθηκε και κατέρρευσε μέσα σε λίγο χρόνο.

- Ο Ελληνικός Στρατός στη Μικρά Ασία (1919), Συνθήκη των Σεβρών (1920), καταστροφή της Σμύρνης (1922), Συνθήκη της Λαζάνης (1923).

- Η συμμετοχή της περιοχής μας στις θυσίες της πατρίδας την εποχή αυτή.

I. Ο καθημερινός και επαγγελματικός βίος από τον 19ο έως τον 20ο αι. - Αρχιτεκτονική στη Δυτική Φθιώτιδα.

Αρχιτεκτονικά σκέδια αντιπροσωπευτικών οικιών και κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Φωτογραφίες που αποτυπώνουν το μόχθο της καθημερινής

διαβίωσης - ιδίως των γυναικών - κοινωνικές δραστηριότητες και συναλλαγές.

K. Ελληνοϊταλικός πόλεμος 1940-1941.

- Η απρόκλητη επίθεση των ιταλικών στρατευμάτων στην Ελλάδα την 28η Οκτωβρίου 1940.

- Η σθεναρή αντιμετώπιση των εισιτούλων από τον ελληνικό στρατό στη βουνά της Βορείου Ηπείρου.

- Το Επος του 1940 και το υψηλό φρόντιμα του ελληνικού λαού, καταγράφονται σε ποικίλα ιστορικά τεκμήρια, όπως πρωτοσέλιδα εφημερίδων, γ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Του Αρρη Διαμαντόπουλου
Ταξιάρχου ε.α. Κοινωνικού Ψυχολόγου

1. Είναι γεγονός ότι πριν από έτη έχει κατασκευασθεί στη Ρούμελη οριζόντιος οδικός άξονας Λειβαδιάς - Αμφίσσης - Ναυπάκτου, ο οποίος συνδέει τους δύο (2) μεγάλους κάθετους θεντικούς άξονες, αφενός Αθηνών - Θεσσαλονίκης και αφετέρου Αντιρίου-Λασανών.

2. Ο οριζόντιος αυτός οδικός άξονας - επί πλέον των άραιων τυχόν απελευθερών - δεν έχει οικοπήρωσθεί περί τα 10-15 κιλόμετρα περίπου εγγύς της πόλης της Ναυπάκτου μέχρι Αντιρίου, με αποτέλεσμα επί χρόνια μακρά και βαρέα οχημάτων (νταΐκες) να διέρχονται με κίνδυνο αποχρώσεων - από τους δύο (2) μοναδικούς, στενούς και με κάθετες στροφές επιμήκεις δρόμους της πόλης της Ναυπάκτου.

3. Η διέρευση αυτή των βαρέων και μακρών οχημάτων (νταϊκών) από τους παραπάνω δρόμους εντός της πόλης και παρόπλη την επιδεικνύουσα προσοχή των οδηγών τους, προκαλεί συχνές φθορές στα συστήματα ύδρευσης και αποχέτευσης της πόλης, επικίνδυνους κραδασμούς στα παρακείμενα στους δρόμους σπίτια, ακόμα δε μεγάλες δυσκολίες στους ίδιους τους οδηγούς να μην προσκρούσουν στα σπίτια που βρίσκονται στις στροφές των δρόμων και στους εξώστες (μπαθικόνια) αυτών (έχει συμβεί και αυτό).

Οτι δεν θρηνήσαμε ακόμα ανθρώπινα θύματα δύναται ν' αποδοθεί στην προσοχή των οδηγών και των πεζών (για να μην καταφύγουμε στην τύχη).

4. Ως φάνηκε εύπορα από τ' ανωτέρω, η διέρευση των βαρέων και μακρών οχημάτων μέσα από την πόλη είναι πίστιν προβληματική τόσον για τους πολίτες, όσον και για τους οδηγούς των οχημάτων αυτών.

5. Τα βαρέα και μακρά αυτά φορτηγά οχημάτων προέρχονται από την Ιταλία (Ευρώπη) με οχηματαγωγά πλοία (φέρυ-μπώτ) στον πιο μεγάλο της Πατρών και εκείνες μέσω του πορθμείου των Αντιρίων διέρχονται μέσα από την πόλη της Ναυπάκτου με τις πιο πάνω συνθήκες, για να διατρέξουν την οριζόντια εθνική οδό της Ρούμελης και εκείνες να κατευθυνθούν προς την Ανατολικήν Επικράτεια και γενικότερα προς την Ασία.

Η διαδρομή αυτή γίνεται και αντιστρόφως από την Ασία προς την Ευρώπη, μέσω του οριζόντιου άξονα της Ρούμελης.

6. Ετσι ο "εν πλάγω" οριζόντιος άξονας της Ρούμελης (ο οποίος, όπως αναφέρθηκε, δεν έχει οικοπήρωσθεί περί την Ναυπάκτου μέχρι Αντιρίου) αναδεικνύεται σε Διεθνή Αξονα, ο οποίος δύναται να συνδέει την Δυτική Ευρώπη μέσω πιο μεγάλου Πατρών (ή αξιοποιούμενου καταπλήσιου του πιο μεγάλου Αστακού της Αιτωλοακαρνανίας) και τη Μέση Ανατολή (Συρία) μέσω του Λιμένος του Βόλου. Ο Μειωτός αυτός Αξονας ισχύει και αντιστρόφως.

7. Η αξιοποίηση του πιο μεγάλου του Αστακού Αιτωλοακαρνανίας αφενός συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της Δυτικής Επικράτειας και αφετέρου "ανακουφίζει" από τα πυκνά δρομολόγια πλοίων τα οποία έχουν χρησιμοποιούμενα γι' αυτό τον σκοπό πιλαρία των Πατρών και της Ηγουμενίτσας και ακόμα περισσότερον το πιο μεγάλο του Αστακού ευθυγραμμίζεται με τον οδικό άξονα της Ρούμελης και παρακάμπτεται έτσι η διέρευση των οχημάτων από το πορθμείο (μεθαύριον από τη γέφυρα) των Αντιρίων.

8. Από τα παραπάνω εκτεθέντα δύναται άνετα να εκτιμηθεί η μεγάλη στρατηγική οικονομική αξία του οριζόντιου αυτού άξονα της Ρούμελης, όχι μόνον σ' εθνικό απλά σε διεθνές επίπεδο.

Δύναται να θεωρηθεί σε αξία ο δεύτερος οριζόντιος άξονας της Επικράτειας σε διεθνές επίπεδο μετά τη γνωστή "Εγνατία Οδό".

9. Εκτός των ανωτέρω, απλή έχουσα σχέση άμεση με τον "εν πλάγω" άξονα της Ρούμελης, αποτελεί η κατασκευή της ζεύξης με γέφυρα του πορθμείου των Αντιρίων και η οποία ως είναι γνωστόν από τεχνικής πλευράς - και μάλιστα ένα τέτοιο σημαντικό κομβικό έργο - πρέπει στις εσόδους και εξόδους αυτής να υποστηρίζεται από μεγάλους οδικούς άξονες προκειμένου ν' απορροφούν ταχέως την πυκνότητα των οχημάτων, τα οποία θα συμπυκνώνται περί την διέρευση της κατασκευασθούμενης γέφυρας.

10. Κατόπιν όλων αυτών των εκτεθέντων παραπάνω εξάγονται τα εξής συμπεράσματα:

α. Οπωσδήποτε για πλόγους μεγίστου βαθμού ασφαλείας να παρακαμφθεί η πόλη της Ναυπάκτου από την διέρευση αυτών των μακρών βαρέων φορτηγών οχημάτων.

β. Στην σχεδίαση και στην κατασκευή της γέφυρας ζεύξης των Αντιρίων να προβλεφθεί και η κατασκευή του τμήματος Ναύπακτος - Αντίριον του οδικού άξονα της Ρούμελης για την

εύρρυθμη πειτούργια αυτής ταύτης της γέφυρας.

γ. Γενικά η συμπλήρωση και η βελτίωση του Μεικτού Οριζόντιου Αξονα: Δυτική Ευρώπη - Ιταλία - Αστακός - Ναύπακτος - Αμφίσση - Λειβαδιά - Βόλος - Συρία - Μέση Ανατολή, αφορά ο πόλη προστασία την Ρούμελη, είναι σ' Εθνικό και κυρίως σε Διεθνές επίπεδο, οπότε ανάλογον πρέπει να υπάρξει και το ενδιαφέρον των αρμοδίων.

δ. Επομένων το ακατασκεύαστο τμήμα του οριζόντιου οδικού άξονα της Ρούμελης μεταξύ Ναυπάκτου - Αντιρίου - το πλέον από τον "Παράκαμψη Ναυπάκτου" - δεν αποτελεί μόνον αίτημα των Ναυπακτίων, αλλά, όπως φάνηκε από τ' ανωτέρω, έχει ευρύτερους οριζόντες ενδιαφέροντος.

11. Ως πλύσεις του προβλήματος της "Παράκαμψης της Ναυπάκτου" θα μπορούσαν κατά προτεραιότητα να προταθούν:

α. Το ακατασκεύαστο αυτό τμήμα Ναυπάκτου - Αντιρίου του οριζόντιου οδικού άξονα της Ρούμελης να ενταχθεί στη σχεδίαση και στη κατασκευή της γέφυρας ζεύξης των Αντιρίων.

β. Να μελετηθεί η δυνατότητα από τούδε παράπληπτης πειτούργιας προς την "Εγνατία Οδό" του οριζόντιου μεικτού άξονα της Ρούμελης, ο οποίος δύναται να συνδέει την Δυτική Ευρώπη με την Μέση Ανατολή και αντιστρόφως.

γ. Σε περίπτωση που οι παραπάνω πλύσεις αδυνατούν προς το παρόν να πραγματοποιηθούν και προκειμένου η πόλη της Ναυπάκτου ν' απαλλαγεί από την επικίνδυνη προσοχή των οδηγών διέρευση των βαρέων και μακρών φορτηγών, προτείνεται η θαλασσία παράκαμψη αυτής ως ακολούθως:

(1) Με τη πειτούργια μιας νέας πορθμειακής γραμμής με οχηματαγωγά πλοία (φέρυ-μπώτ) μεταξύ των ακτών Ψαθοπύργου και Χιλιαδούς.

Είναι το πλήσιεστερο τμήμα μεταξύ Πελοποννήσου και Ρούμελης μετά τ' Αντίρια.

Επί πλέον δύναται να πειτούργει τόσον κατά τις εργασίες κατασκευής της γέφυρας ζεύξης των Αντιρίων, όσον και παράπληπτη προς αυτήν.

(2) Με την αξιοποίηση της ήδη πειτούργιας πορθμειακής γραμμής μεταξύ Αιγαίου και Αιγαίου Νικολάου Ρούμελης.

(3) Τέλος η θαλασσία παράκαμψη της πόλης της Ναυπάκτου αξιοποιεί οικονομικά και άπλους παράγοντες και περιοχές, απαιτεί μόνον μικρές τεχνικές διευθετήσεις και είναι θέμα βούλησης των αρμοδίων Αρχών.

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

συνέχεια από τη σελ. 1

αληθή πρώτοι και στην αρετή.

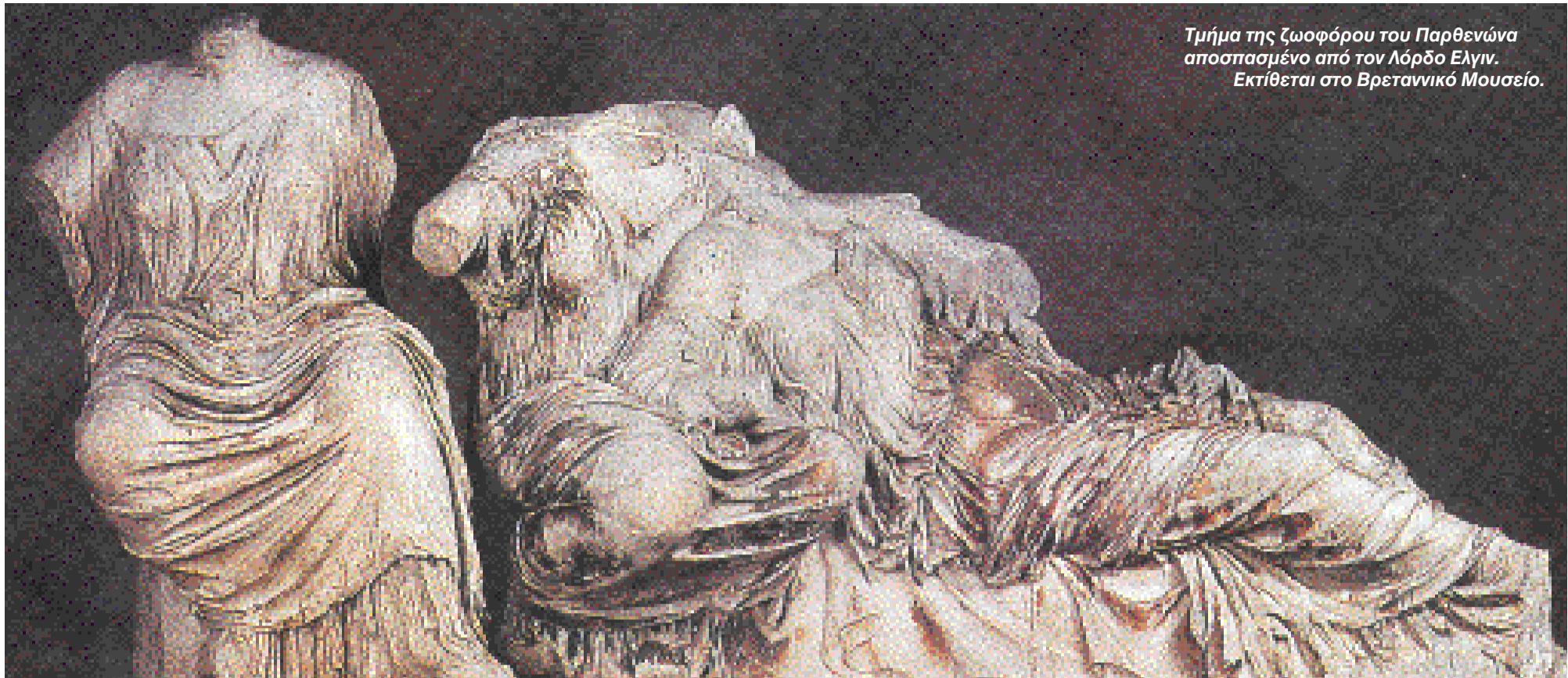
Υπήρχαν γεννήματα και θρέμματα τριών μεγάλων γυναικών, τριών φωτισμένων μητέρων, οι οποίες ενστάθησαν στην παιδική ψυχή του καθενός το εαρινό ροδόσταγμα της πίστεως και διαμόρφωσαν χριστιανικά τον αδαμάντινο χαρακτήρα τους.

Σε κάθε περίσταση της ζωής τους έθεταν σαν οδηγητικό φως το πλόγο του Θεού, την Αγία Γραφή. Από την αστείρευτη αυτή πηγή αντηλιόσαν σοφία και ελάμβαναν κατεύθυνση σ' όπι τους τη ζωή. Εγίναν οι βαθύτεροι ερμηνευτές της και οι πιστότεροι τηρητές της. Οχι απλά την εγνώριζαν, αληθή κυριοπετικά την κατείχαν. Ήταν χρυσοφόρο μεταθήπιο γι' αυτούς. Ήταν ωκεανός τρισβαθός, μέσα στον οποίο σαν δύτες-ερευνητές βυθίζονταν και τα πολύτιμα μαργαριτάρια ανέσυραν.

Και είχε ο πλόγος τους κύρος και ανακαινιστική ισχύ, διότι πρώτοι αυτοί εφάρμοζαν εκείνα που εκήρυξαν. Δεν αρκούντων μόνο στους πλόγους, αληθή προχωρούσαν και στην πράξη και αποδείκνυαν στη ζωή τους «οίον τον πλόγον, τοιόνδε και τον τρόπον».

Είχαν εννοήσει πολύ καλά ότι, προκειμένου να γίνει ένας ανακαινιστής, οφείλει πρώτα να ανακαινίσει τον εαυτό του· και γι' αυτό εφάρμοσαν με σχολαστική ακρίβεια εκείνο που είπε ο Γρηγόριος: «καθαρίζεται δει πρώτον και είτα καθάρισται· σοφίσθεται και είτα σοφίσαι· αγιασθεται και είτα αγιάσαι· γενέσθαι φως και είτα φωτίσαι».

Είχαν εξαγγίσει τη

Τμήμα της ζωοφόρου του Παρθενώνα
αποσπασμένο από τον λόρδο Ελγιν.
Εκτίθεται στο Βρετανικό Μουσείο.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΕΝΑ ΧΕΡΙΑ

**Του Γεωργίου Π. Μπακούρου
Μαθηματικού-Λογοτέχνη**

Εισαγωγή

Αρχαιότης ονομάζεται η μέχρι το 395 μ.Χ. εποχή των ιστορικών χρόνων (κλασική αρχαιότης των Ελλήνων και των Ρωμαίων).

Αρχαιότητες ή και απλά αρχαία, ονομάζονται τα σωζόμενα πείσματα της αρχαίας τέχνης, όπως αγάλματα, μνημεία, νομίσματα, αγγεία, αμφορείς γενικώς, ειδώλια και τα τοιούτα.

Η Πολιτεία καθόρισε, διά Νόμου, ότι πάντα τα ενευρισκόμενα αρχαία, κινητά και ακίνητα, είναι ιδιοκτησία του Κράτους. Ως αρχαιότητες - αρχαία, πλογίζονται πάντα, ανεξαιρέτως τα έργα, της αρχιτεκτονικής, της γηποτικής, της γραφικής, της αγγειοπλαστικής, της ζωγραφικής, της αγιογραφικής, καθώς και τα αρχαία νομίσματα.

Στα παρακάτω θα ασχοληθούμε με τα έργα γηποτικής και γραφικής, τα οποία ευρίσκονται σε ξένα χέρια.

Αρπαγές
Ελληνικών Αρχαιοτήτων

Επώνυμοι (διότι υπάρχουν και ανώνυμοι) άρπαγες κατά οποιονδήποτε τρόπον, Ελληνικών Αρχαιοτήτων, ιδίως αγαμάτων, είναι οι εξής:

1. Ο Αγγλος Αρώνδεη (Arundel), δηλαδή ο Θωμάς Χάουαρντ (κόμης του Αρώνδεη 1586-1646).

2. Ο Αγγλος Ριχάρδος Τσάνδλερ (Chandler) (1730-1810).

3. Ο Αγγλος Ελγιν (Elgin), δηλαδή ο Θωμάς Bruce, κόμης του Ελγιν (1766-1860).

4. Ο Αγγλος Ληκ (Leake), δηλαδή ο Γουλιέλμος Μαρτίνος Ληκ (1777-1860).

5. Ο Βενετός Φραγκίσκος Μοροζίνης, δόγης και αρχιναύαρχος του Κράτους της Βενετίας ο επονομαζόμενος και Πεποννησιακός (1618-1694).

6. Ο Γάλλος, πρόξενος στην νήσο Μήλο, Βρεστ, ο οποίος το 1820 άρπαξε από εκεί, το περίφημο άγαλμα, την «Αφροδίτη της Μήλου», και

7. Ένας Γάλλος αρχαιολόγος, στην νήσο Σαμοθράκη, ο οποίος άρπαξε από εκεί, το περίφημο άγαλμα, την «Νίκη της Σαμοθράκης».

Σατιρικό σχέδιο της εποχής με θέμα την αγορά των Ελγινείων από το Βρετανικό Δημόσιο αντί του ποσού των 35.000 £. Λονδίνο. Συλλογή Π. και Κ. Χαντζή.

Αρχαιότητες τις οποίες αρπάξανε από την τότε τουρκοκρατούμενη Ελλάδα και τις μεταφέρανε στις πατρίδες τους, οι παραπάνω επώνυμοι άρπαγες.

1. Ο Αρώνδεη, Αγγλος ευπατρίδης, ήταν διάσημος για την αγάπη του προς τα γράμματα και τις τέχνες, και πρώτος αυτός επέδειξεν εις τους Αγγλούς, Ελληνικές αρχαιότητες.

Συνέδεσε το όνομά του με το περίφημο Πάριον Μάρμαρον και γενικά με τα «Μάρμαρα του Αρώνδεη» που σήμερα ευρίσκονται στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης της Αγγλίας.

Από τότε άνοιξε η όρεξη των Αγγλών και γενικότερα των Ευρωπαίων, διά την απόκτηση Ελληνικών αρχαιοτήτων - αρχαίων. Λες και «κόρακας τα σ' οπειρε και κουρούνα τα γέννησε».

2. Ο Τσάνδλερ, Αγγλος αρχαιολόγος, ήταν θαυμαστής της αρχαίας Ελλήνας. Ασχολήθηκε στην αρχή, με τα Μάρμαρα του Αρώνδεη και με συγγράμματα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων.

Αργότερα μία εταιρεία του ανέθεσε να κάνει περιοδεία, τόσο στην Μικρά Ασία, όσον και στην κυρίως Ελλάδα.

Ετοι έφτασε στις 20 Αυγούστου του 1765 στην Αθήνα, μαζί με συνταξιδιώτες αρχιτέκτονες, ζωγράφους και άλλους. Εκεί θρηνεί για τις φθορές του Παρθενώνος και άλλων αρχαίων οικοδομημάτων.

Παρά ταύτα, όμως, αγόρασε, ως πέγει, δύο εξαιρέτα τμήματα, της ζωοφόρου του Παρθενώνος, τα οποία βρήκε, λέει, εντειχισμένα, σε μία οικία, της κάτω πόλεως. Επίσης αγόρασε και ένα καταπεσόντα κορμό, από μία μετώπη.

Θα σκέφτηκε ο μακαρίτης: Καλή είναι η επίσκεψη, καλές οι θρηνώδεις, αλλά ας πάρω μαζί και μερικά ενθύμια...

3. Ο Ελγιν, Αγγλος διπλωμάτης, είναι γνωστός για την αφαίρεση των πεγομένων, Ελγινείων Μαρμάρων.

Το 1799 διορίστηκε πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη. Από κει, ήλθε στην Αθήνα, φέρνοντας μαζί του ένα φιρμάνι (τουρκικό έγγραφο), για να αφαιρέσει όποιες και όσες ήθελε αρχαιότητες.

Στην Αθήνα, με διάφορες δωροδοκίες, κατόρθωσε να αφαιρέσει (με τη βοήθεια 400 περίπου εργατών) τα μάρμαρα του Παρθενώνος και άλλα αρχαία.

Συνολικώς συγκέντρωσε 253 τεμάχια, τα οποία αποτελούντο από αγάλματα των αετωμάτων του Παρθενώνος, τις καλύτερες διατηρούμενες μετώπες του, μία Καρυάτιδα και τεμάχια του Ερεχθίου, πλάκες από τον Ναό της Απέρεου Νίκης, το άγαλμα του Διονύσου (εκ του μνημείου του Θρασύβουλου), και διάφορα ποιλύτιμα έργα της αρχαίας τέχνης της Ακρόπολης και των Προπυλαίων.

Τα έργα αυτά τα έστεψε, τμηματικά, στην Αγγλία.

Το 1802 εναυάγησε, παρά τη νήσο Κύθηρα, το πλοίον «Μέντωρ» που μετέφερε τα περισσότερα αρχαία.

Το 1803 ο Ελγιν ανακλήθη στην Αγγλία. Μέχρι το 1805 ανεκκύσθηκαν τα αρχαία. Το 1812, ο πράκτορας του Ελγιν στην Αθήνα ζωγράφος Λουζιέρος, έστειλε στην Αγγλία και τα ανεκκύσθηκαν αρχαία, μέσα σε 80 κιβώτια. Η όλη συλλογή στοίχισε στον Ελγιν 75.000 λίρες.

Τελικά, ο Ελγιν τα επούλισε στην Αγγλική Κυβέρνηση 35.000 λίρες και από τότε ευρίσκονται στο Βρετανικό μουσείο.

4. Ο Ληκ, ο Αγγλος τοπογράφος και νομισματολόγος, απεστάλη το 1799 στην Κωνσταντινούπολη, ως οργανωτής του τουρκικού πυροβολικού. Εποιήμεσε μαζί με τους Τούρκους εναντίον των Γάλλων στην Αίγυπτο.

Το 1802 ήλθε στην Αθήνα και έφυγε για την Αγγλία, με το πλοίον, «Μέντωρ», που ναυάγησε κοντά στα Κύθηρα, με τα αρχαία του Ελγιν. Από το 1804, ύστερα από διαταγή της

Αγγλικής κυβερνήσεως, περιόδευσε την Ελλάδα για τοπογραφικές μελέτες. Ετσι, καθορίζοντας αρχαίες τοποθεσίες δημιούργησε μία μεγάλην νομισματικήν συλλογήν από χάκια, ιδίως νομίσματα. Εξάλλου συνέπειξε και διάφορα μαρμάρινα αρχαία, μεταξύ των οποίων μίαν προτομήν του ρήτορος Αισχύνη.

Την προτομήν, την εδώρωσεν ο Απήν πασάς, στον Ληκ, για συμβουλές του Ληκ στον Απήν, πως να πολεμήσει τους Γάλλους της Επτανήσου, και τηλεβόλια που του χάρισε.

5. Ο Μοροζίνης, αρχιναύαρχος και δόγυς, (δηλαδή ανώτατος αρχοντας) της Βενετίας, πολέμησε, από τα μέσα του 17ου αιώνος, τους Τούρκους σε οιδόκληρον τον ελλαδικό χώρον.

Στις 16.9.1687, κατά την διάρκεια της ποιλιορκίας της Ακροπόλεως των Αθηνών, ένα βλήμα των πυροβόλων του Μοροζίνη, που τα είχε τάξει στα υψώματα του Λόφου Φιλοπάπου, έπεσε στον Παρθενώνα, ο οποίος ήταν πυριτιδαποθήκη των Τούρκων.

Από την έκρηξη ανετινάχθη ένα μεγάλο μέρος του Παρθενώνος και έτσι κατεστράφη το πιο υπέροχο καθητεχνικό δημιουργημα της ανθρωπότητος.

Τέλος άρπαξε από την Αθήνα τρεις μαρμάρινους πίεστες: α) Μίαν πίεσταν, από τα προπύλαια της Ακροπόλεως, β) Εναν πίεστα, από την οδό που οδηγούσε στην Ακαδημίαν και γ) Τον περίφημον πίεστα του Λιμένος του Πειραιώς.

6. Το 1820 στην νήσο Μήλο οι Γάλλοι έκαναν ανασκαφές. Τότε ανεκαθίσθη ένα άγαλμα της θεάς Αφροδίτης, σε υπερφυσικό μέγεθος.

Το άγαλμα αυτό ονομάστηκε «Αφροδίτη της Μήλου» και εκλάπια από το Γάλλο πρόξενο της μήλου Βρεστ. Αυτός με τη συνεργασία του πλοιάρχου Ντομόν τ' Ουρβίθ θετέφερε στη Γαλλία. Σήμερα βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου.

7. Το 1863 στην νήσο Σαμοθράκη ο Γάλλος έκαναν ανασκαφές. Τότε ενεκαθίσθη ένα άγαλμα (σε κομμάτια, όπως είπαν) της θεάς Νίκης. Το άγαλμα αυτό ονομάστηκε «Νίκη της Σαμοθράκης». Ο επικεφαλής Γάλλος αρχαιολόγος το μετέφερε στη Γαλλία, και αφού το συγκόλλησε το τοποθέτησε στο μουσείο του Λούβρου.

Απλά αρπαγέντα αρχαία